Sept 1, 2025

यो आकाशवाणी हो।

सुरुमा प्रमुख समाचार

1. प्रधानमन्त्रीले एस.सी.ओ सम्मेलनलाई गर्नुभयो सम्बोधन

2. भारतीय प्रधानमन्त्री र रुसी राष्ट्रपतिबीच द्विपक्षीय वार्ता

3. मतदाता अधिकार यात्राको अन्तिम चरण आज पटनामा आयोजित

4. महिला आयोगको प्रतिवेदनअनुसार गान्तोक देशकै पाँचौँ महिला सुरक्षित सहर घोषित

5. केन्द्रीय सञ्चार मन्त्री ज्योतिरादित्य सिन्धियाले आज **कांग्रेस-आई.एम.सी 25 एप**-को गर्नुभयो सुरुवात

PM-SCO

प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले आज तियानजिनमा आयोजित एस.सी.ओ शिखर सम्मेलनमा आफ्नो वक्तव्यमा आतङ्कवादमा दोहोरो मापदण्ड अस्वीकार्य भएको बताउनुभयो। उहाँले आतङ्कवादलाई मानवताका लागि एक प्रमुख चुनौतीका रूपमा वर्णन गर्नुभयो र सबै प्रकारका आतङ्कवादको निन्दा गर्नुपर्नेमा जोड दिँदै, भारत विगत चार दशकदेखि आतङ्कवादसँग जुधिरहेको बताउनुभयो। साथै, उहाँले पहलगाम आतङ्कवादी हमलापछि भारतसँग ऐक्यबद्धता देखाउने देशहरूप्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्नुभयो। प्रधानमन्त्रीले एस.सी.ओ-को सदस्यका रूपमा भारतले धेरै सकारात्मक भूमिका खेलेको कुरामा प्रकाश पार्नुभयो र एस.सी.ओ-प्रति भारतको दृष्टिकोण र नीति तीन महत्त्वपूर्ण स्तम्भहरूमा आधारित रहेको बताउनुभयो।

PM-Putin

प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र रुसी राष्ट्रपति भ्लादिमिर पुटिनले आज आर्थिक, वित्तीय र ऊर्जा क्षेत्रहरू लगायत द्विपक्षीय सहयोगबारे छलफल गर्नुभयो। दुई नेताले यी क्षेत्रहरूमा निरन्तर वृद्धि भएकामा सन्तुष्टि व्यक्त गरेका छन्। चीनमा भएको सांघाई सहयोग सङ्गठन शिखर सम्मेलनपछि आज दुई नेताले तियानजिनमा द्विपक्षीय वार्ता गरेका हुन। उहाँहरूले युक्रेनमा भएका पछिल्ला घटनाक्रमलगायत क्षेत्रीय र विश्वव्यापी मुद्दाहरूमा पनि छलफल गर्नुभयो। प्रधानमन्त्री मोदीले युक्रेनी द्वन्द्व समाधान गर्न हालैका प्रयासहरूको समर्थन दोहोऱ्याउँदै, द्वन्द्व समाधानलाई तीव्र पार्ने र दिगो शान्ति समाधान निर्माण गर्ने कुरामा जोड दिनुभयो। प्रधानमन्त्रीले श्री पुटिनलाई २३ औँ वार्षिक शिखर सम्मेलनका लागि यस वर्षको अन्त्यमा भारतमा स्वागत गर्न तत्पर रहेको बताउनुभयो।

Rahul-Bihar

कांग्रेस नेता राहुल गान्धीको मतदाता अधिकार यात्राको अन्तिम चरण आज पटनामा आयोजति गरियो । यसअन्तर्गत आज पटनामा विशाल रोड शो गरिएको थियो। यो मतदाता सूचीको विशेष गहन संशोधनविरुद्ध अभियानको समापन थियो। यो यात्रा १७ अगस्टमा रोहतास जिल्लाको सासारामबाट सुरु भएको थियो। यसमा भारतीय गठबन्धनका धेरै नेताले भाग लिए । कांग्रेस अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खडगे, झारखण्डका मुख्यमन्त्री हेमन्त सोरेन, राष्ट्रिय जनता दलका नेता तेजस्वी प्रसाद यादव र भारतीय गठबन्धनका धेरै अन्य नेताहरूले रोड शोमा भाग लिए।

Gangtok-Women

गान्तोकलाई देशको पाँचौँ महिला सुरक्षित सहर मानिएको छ। महिला आयोगले जारी गरेको राष्ट्रिय वार्षिक प्रतिवेदन र महिला सुरक्षा सूचकांक, नारी २०२५ मा, गान्तोकले समग्र सुरक्षा स्कोर ७० प्रतिशतभन्दा बढी प्राप्त गरेको छ। यो राष्ट्रिय मापदण्ड ६५ प्रतिशतभन्दा माथि छ। नारी २०२५ को प्रतिवेदन राष्ट्रव्यापी सुरक्षा सूचकांक हो। यो प्रतिवेदन ३१ शहरका बाह्र हजार सात सय महिलाहरूमा गरिएको सर्वेक्षणपछि तयार पारिएको हो। यसमा पूर्वाधार, उत्पीडनका घटनाहरू र उनीहरूको रिपोर्टिङ, कार्यस्थलमा सुरक्षा, अधिकारीहरूमाथिको विश्वास अनि दिन र रातको समयमा सुरक्षा वातावरणका आधारमा सुरक्षाको मूल्याङ्कन गरिएको थियो। नागाल्याण्डको राजधानी कोहिमा पहिलो, आन्ध्र प्रदेशको विशाखापट्टनम दोस्रो र ओडिशाको राजधानी भुवनेश्वर तेस्रो, र मिजोरमको राजधानी ऐजवाल चौथो स्थानमा रहेका छन्।

Syndhiya App

केन्द्रीय सञ्चार मन्त्री ज्योतिरादित्य सिन्धियाले आज नयाँ दिल्लीमा इन्डिया मोबाइल कांग्रेस-आई.एम.सी २५ एपको सुरुवात गर्नुभयो। कृत्रिम बुद्धिमत्तामा आधारित सुझावहरू, सशक्त नेटवर्किङ र सञ्चार गतिशीलता सहित, एपले इन्डिया मोबाइल कांग्रेस प्रदर्शनीमा उपयोगकर्ताको अनुभव बढाउने लक्ष्य राखेको छ। एपले उपयोगकर्ताहरूलाई प्रदर्शनीको समयमा जडान गर्न, पत्ता लगाउन र भाग लिन मद्दत गर्नेछ। नवौँ इन्डिया मोबाइल कांग्रेस अर्को महिनाको ८ देखि ११ तारिखसम्म नयाँ दिल्लीको यशोभूमि कन्भेन्सन सेन्टरमा आयोजना हुनेछ। यस वर्षको विषयवस्तु, **रूपान्तरणका लागि नवाचार** रहेको छ। सञ्चार मन्त्रालयले प्रदर्शनीमा ५ जी, ६ जी, आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स लगायत नवीनतम उदीयमान प्रविधिहरू प्रदर्शन गरिने बताएको छ।

Jitendra

विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्री डा. जितेन्द्र सिंहले आज नयाँ दिल्लीमा उच्च प्रदर्शन, जैव प्रविधि मञ्चको उद्घाटन गर्दै, जैविक प्रविधि देशको हरेक क्षेत्रमा पुगेको बताउनुभएको छ, जसले भारतको विश्वव्यापी जैविक प्रविधि महाशक्ति बन्ने सम्भावनालाई प्रतिबिम्बित गर्दछ। अर्थतन्त्र, वातावरण र रोजगारीका लागि जैव प्रविधिको एक वर्ष पूरा भएको अवसरमा यो कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। उहाँले देशमा जैविक अर्थतन्त्र २०१४ मा केवल १० अर्ब डलरबाट बढेर २०२४ मा १६५ अर्ब डलरभन्दा बढी पुगेको र सरकारले २०३० सम्ममा ३०० अर्ब डलरको जैविक अर्थतन्त्रको लक्ष्यतर्फ काम गरिरहेको बताउनुभयो।

Dharmendra

केन्द्रीय शिक्षामन्त्री धर्मेन्द्र प्रधानले आज नयाँ दिल्लीमा राष्ट्रिय शैक्षिक अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण परिषद्-एन.सी.ई.आर.टी-को ६५ औँ स्थापना दिवस समारोहलाई सम्बोधन गर्दै, शिक्षा प्रणालीमा डिजिटलाइजेसन र कृत्रिम बुद्धिमत्ताको एकीकरणको आवश्यकतामा जोड दिनुभयो। यस अवसरमा श्री प्रधानले अन्य पहलहरू लगायत पीएम ई-विद्या मोबाइल एप्लिकेसन, दीक्षा २.० को सुरुवात गर्नुभयो। यस पहलले शिक्षाको गुणस्तर र पाठ्यक्रम विकासलाई प्रवर्धन गर्ने लक्ष्य राखेको छ। श्री प्रधानले देशको शिक्षा क्षेत्रको प्रगतिमा एन.सी.ई.आर.टी-को भूमिकाको पनि प्रशंसा गर्नुभयो।

Rijuju: GDP

केन्द्रीय मन्त्री किरेन रिजिजुले चालू आर्थिक वर्षको पहिलो त्रैमासिकमा देशको कुल घरेलु उत्पाद, GDP ले ७.८% को सानदार वृद्धि दर्ता गरेको बताउनुभएको छ। यसले प्रमाणित प्रधानमन्त्री मोदीले राम्रोसँग देशको अर्थतन्त्र सम्हाल्न सकेको र विश्वका शीर्ष अर्थशास्त्रीहरूले पनि प्रधानमन्त्री मोदीले भारतीय अर्थतन्त्रलाई नयाँ गति दिएको विश्वास गर्छन् भन्नुभयो। श्री रिजिजुले भारतलाई आत्मनिर्भर बनाउन मेक इन इन्डियालाई प्रवर्धन गर्नु र स्वदेशीपनलाई अपनाउनु आवश्यक रहेको बताउनुभयो।

GST-August

यस वर्ष अगस□मा भारतको वस्तु तथा सेवा कर, जीएस□सङ्कलन गत वर्षको सोही महिनाको तुलनामा ६.५ प्रतिशतले बढेर १.८६ लाख करोड रुपियाँभन्दा बढी पुगेको छ। अर्थ मन्त्रालयका अनुसार, कुल घरेलु राजस्व लगभग १.३७ लाख करोड रुपियाँ रेकर्ड गरिएको छ, जबकि कुल आयात राजस्व ४९ हजार करोड रुपियाँभन्दा बढी रहेको छ। शुद्ध जीएस□सङ्कलन पनि १०.७ प्रतिशतले बढेर १.६६ लाख करोड रुपियाँ पुगेको छ।

Derivatives

भारतीय प्रतिभूति तथा विनिमय बोर्ड-सेबीको स्वीकृतिपछि, न्याशनल स□क एक्सचेन्ज र बम्बई स□क एक्सचेन्जले आजदेखि आफ्ना साप्ताहिक डेरिभे□िहरूको म्याद समाप्ति मितिहरू अदलबदल गरेका छन्। नयाँ तालिकाअनुसार, निफ□डेरिभे□िहरू अब मङ्गलबार समाप्त हुनेछन्, जबकि बी.एस.ई-मा सेन्सेक्स डेरिभे□िहरू बिहीबार समाप्त हुनेछन्। यसअघि, जूनको मध्यमा, दुबै एक्सचेन्जहरूले म्याद समाप्ति मितिहरू अदलबदल गर्न सेबीबा□स्वीकृति प्राप्त गर्नेबारे जानकारी दिएका थिए। यो कदम एक्सचेन्जहरूमा म्याद समाप्ति मितिहरू सुव्यवस्थित गर्ने र अस्थिरता कम गर्ने व्यापक प्रयासको अंश हो।

Organoselenium

विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले आई.आई.□गुवाहा□को सहकार्यमा अर्गानोसेलेनियम यौगिकको अनुसन्धान, डिजाइन र संश्लेषण गरेको छ। विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले भनेको छ, यो नयाँ विकसित यौगिकले स्तन क्यान्सरका कोषहरूलाई मोड्युले□गरेर उनीहरूको आक्रामकता कम गर्न सक्छ। यस यौगिकले क्यान्सर कोषहरूभित्र कैयौँ जीवन रक्षा तन्त्रहरूलाई लक्षित गरेर क्यान्सर-विरोधी प्रभावहरूलाई जगाउँदछ। यस उपचारले प्रतिक्रियाशील अक्सिजन प्रजातिहरूको गठन र सूजन कम गर्ने दुई प्रमुख मार्गहरूलाई रोक्दछ।

Hockey

आज भारतले हक्की एसिया कपमा आफ्नो अन्तिम पूल म्याचमा काजकिस्तानसँग खेल्नेछ। यो खेल साँझ ७.३० बजे सुरु हुनेछ। खेलको प्रत्यक्ष कमेन्ट्री एफ.एम रेन्बो र आकाशवाणीका अन्य फ्रिक्वेन्सीहरूमा साँझ ७.२५ बा□सुन्न सकिन्छ। भारत पूल-ए मा आफ्ना दुवै खेल जितेर शीर्ष स्थानमा छ र सुपर फोर चरणमा पुगेको छ। त्यसैगरी पूल-बी मा आज दक्षिण कोरियाले बंगलादेशलाई ५-१ ले पराजित गरेको छ।

अन्त्यमा प्रमुख समाचार पुनः एकपटक

1. प्रधानमन्त्रीले एस.सी.ओ सम्मेलनलाई गर्नुभयो सम्बोधन
2. भारतीय प्रधानमन्त्री र रुसी राष्ट्रपतिबीच द्विपक्षीय वार्ता
3. मतदाता अधिकार यात्राको अन्तिम चरण आज प□नामा आयोजित
4. महिला आयोगको प्रतिवेदनअनुसार गान्तोक देशकै पाँचौँ महिला सुरक्षित सहर घोषित
5. केन्द्रीय सञ्चार मन्त्री ज्योतिरादित्य सिन्धियाले आज **कांग्र□-आई.एम.सी 25 एप**-को गर्नुभयो सुरुवात